

Franquisme i poder polític a Granollers (1939-1975)

Joan Garriga i Andreu

Publicacions de l'Abadia de Montserrat, Barcelona, 2004, 444 pàg.

Ressenya

Martí Marín i Corbera

Universitat Autònoma de Barcelona

L'obra objecte d'aquesta ressenya és el segon lliurament –en forma de producte acabat– de la tasca empresa per l'autor vint anys enrere sobre la història política de Granollers. La culminació d'aquesta tasca tingué lloc l'any 2000 quan presentà la seva tesi doctoral –dirigida per Borja de Riquer– a la Universitat Autònoma de Barcelona; després han vingut les lògiques demores en la publicació, a les quals tots els autors acabem acostumant-nos. El primer lliurament havia estat, l'any 2003, *Granollers, caciquisme i fractura democràtica (1848-1939)*, editat igualment per Publicacions de l'Abadia de Montserrat a la col·lecció Abat Oliba (vegeu *Lau-ro* núm. 25, 2003, pàg. 76-77). És important fer notar l'existència d'aquesta –diguem-ne– primera part, donada la perplexitat que podria tenir el potencial lector –especialment el no granollerí– en no trobar l'habitual introducció a «Granollers abans del franquisme» a les pàgines inicials. Ens trobem, per tant, davant

d'una mena de segona part, tot i que es pot llegir de manera independent.

Podríem dir que Garriga tanca així tot un períple de recerca, solcat per les dificultats que ha de travessar tot investigador que no gaudeixi dels avantatges del professor universitari. Dificultats que es podrien resumir com les mil formes d'intentar aconseguir el temps i els recursos necessaris per portar a terme una feina, la perseverança en la qual només es pot explicar per la passió.

Novament, i ja són unes quantes vegades, Garriga ens mostra la seva capacitat per conduir una exhaustiva acumulació de material sobre la ciutat, que es troba dispers en arxius granollerins, catalans i de la resta d'Espanya (dispersió normalment justificada pel seu origen en administracions diverses, però no sempre, com en el cas conegut de Salamanca). Lògicament l'autor no es limita a acumular-lo, però és

aquesta una primera qüestió per destacar: d'ara endavant aquesta obra serà el quilòmetre zero obligat de tota nova recerca sobre el franquisme a Granollers. Fins i tot en el cas que no es tracti d'un treball específicament polític, com el que l'autor ha elaborat.

L'obra està integrada per un relat cronològic que comprèn els quatre primers capítols (pàg. 13-286) i per un llarg capítol final (pàg. 287-398), de caràcter temàtic, on es recapitulen aquells aspectes que la seqüència temporal dels esdeveniments narrats puguin haver desdibuixat. El lector interessat en una narració amb un format més proper a la crònica i aquell altre més pendent d'una visió analítica poden trobar-la igualment atractiva.

Podem destacar-ne una virtut, no tan freqüent com caldria en molts àmbits de la recerca: l'ambició per elaborar un estudi de període llarg, enfront d'una veritable allau de treballs sobre períodes breus i sobre situacions conjunturals, en l'àmbit local especialment –però no solament. No és que la recerca sobre períodes més breus i fins i tot sobre fets molt concrets estigui mancada d'interès (ans al contrari), però poques vegades ve acompanyada de la necessària reflexió en perspectiva de llarg termini i la continuació o la imprescindible síntesi de treballs dispersos tendeix a quedar-se al tinter durant molts anys.

És en aquest sentit que l'esforç s'agraeix especialment. També perquè la superació global d'aquesta obra necessitarà un equip de treball –a tots ens desborden algun dia i seria bo que triguessin menys que no pas més.

Cadascun dels subperíodes i dels temes encetats mereix una bona monografia ara que es disposa de la primera síntesi. Perquè quan un llegeix les moltes aportacions de Garriga –com no pot ser d'una altra manera– comença a fer-se moltes més preguntes a partir de les respostes que l'autor ha donat a les seves. Sense pretensió d'exhaustivitat i només per enumerar algunes de les que a mi se m'han plantejat, en funció de les meves manies: no valdria la pena una bona biografia de Claudi Colomer Marqués, donat que en tenim tan poques de franquistes catalans destacats? Com funciona una xarxa clientelar local franquista com la que controlà Mariano Ganduxer? De quina manera exercí el seu patronatge l'ínclit Joan Antoni Samaranch sobre el «partit de l'esport» que funcionà a la Catalunya dels anys seixanta i setanta i, sembla que destacadament, al Granollers de l'alcalde Llobet Arnau? De quina forma foren compatibles immigració i pauperisme en els anys quaranta i primers cinquanta, quan arribaven migrants fugint de la gana a una Catalunya on també es patia gana? I podríem seguir...

La pertinència d'aquestes preguntes –i d'altres– ens porta al plantejament de com aquesta història del poder polític en el Granollers franquista podria ara projectar-se fora de les fronteres de la ciutat i de la seva comarca, comptant amb l'existència de la valuosa aportació de Garriga. Fixem-nos-hi. De biografies de franquistes catalans en tenim tres de mal comptades (José María Fontana, Josep Maria de Porcioles i Joan Antoni Samaranch) i no n'hi ha cap que esgoti les possibilitats dels biografiats (puc certificar-ho personalment com a autor d'una d'elles). Del clientelisme, n'hem parlat a bastament en obres de síntesi i en monografies (el de Porcioles, el de Mariano Calviño, el d'Eduard Aunós, etc.), però no hi ha cap obra específica sobre aquestes xarxes, tal com ja en tenim de trames similars en el període de la restauració. Finalment, el «partit de l'esport» és ja una referència clàssica quan es parla de Samaranch i ha estat documentada l'existència de motius per a les migracions que van molt més enllà de la gana, però no podem adreçar l'interessat a cap obra de referència –hi ha com a molt algun article.

Molta feina es gira ara als historiadors i historiadores, de Granollers i sobre Granollers, partint de l'aportació de Joan Garriga. És per això que no sé si li haurien d'agrair la feina feta o maleir-la... perquè ara els obliga a superar-la!